

LBRIS

We know
books

Raisa Cernat

Lagărul
purturosilor

EDITURA REVISTEI

TIMPUL

2025

Am cinci, închiși împreună, dar pe doi care-au săpat mai repede deja i-au îngropat, că țărâna e bătătorită pe locurile unde-au fost gropile lor și celula noastră e mai goală. Prica este legea de aici – o respiri cu aerul, o mănânci, ți se prinde-n oase până uiți ce e curajul.

Trag de timp cât pot, dar simt că e aproape. Am reușit s-ascund caietul asta, în el n-o să găsești numele noastre, toți cei pe care ne-a adus aici, o să le găsești pe-ale lor, cei ce ne-au îngenunchiat. Și implor, cu limbă de moarte, nu ne lăsa să fi pierit în zadar.

Bătăile și umilințele la care ne-au supus mi-e greu să le descriu – abia-mi mai simt carnea pe mine de câte biciuri mi-au sfredelit carnea și câte țigări mi-au stins pe piept, pe față, pe mâinile pe care le-au iertat de zdrobitor doar pentru că-mi trebuie ca să sap amarnica asta de groapă...

Nu-i ierta, că nici ei nu știu ce-i îndurarea – de la cel mai tăcut de ne-aduce câte-un colț de pâine, până la ăl mai gălăgios de-și ușurează bășica udului în găleata noastră de apă – toți trebuie să plătească pentru ce-au făcut.

APETREI SANDU
IORDACHE MUTU
VASILE TOMA
MIRON VIRGIL
PETRACHE ANDU”

Și degetele lui Petre înțepeniră sub negrul pomelnic.

Cuprins

1. Vârful aisbergului	3
2. Ioana	7
3. G.I.	22
4. Franz Ferdinand	34
5. Petre	38
6. Filajul	42
7. Surpriza	47
8. Ridicarea coletului. User manual	57
9. Du-ba-du-baduba-duba	70
10. O stea la trei margarete	86
11. Dosarul	92
12. <i>Primae noctis</i>	105
13. Calul la F3	112
14. Apel în așteptare	120
15. Groapa	124
16. Pomelnicul	132

© 2025 – Editura Revistei Timpul (CUI 40308663)

Potrivit art. 14 și 140 din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, reproducerea operelor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe, dacă respectiva reproducere a fost efectuată fără autorizația sau consimțământul titularului drepturilor recunoscute de legea menționată, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare sau cu amendă. Prin reproducere, conform legii, se înțelege realizarea, integrală sau parțială, a uneia sau a mai multor copii ale unei opere, direct sau indirect, temporar ori permanent, prin orice mijloace și sub orice formă.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CERNAT, RAISA

Lagărul puturoșilor / Raisa Cernat. -
Iași : Editura Revistei Timpul, 2025
ISBN 978-630-6709-44-1

821.135.1

VÂRFUL AISBERGULUI

Ascultă, Rose! O să scapi de-aici, o să mergi mai departe și o să faci o mulțime de copii, și-ai să-i vezi crescând! O să mori bătrână... o femeie bătrână în patul ei cald, nu aici, nu în noaptea asta! Nu așa, înțelegi?!¹

Cutia de șervețele era prea departe; trebuia să-și stăpânească lacrimile. Era, până la urmă, a șaptea oară când se uita la filmul ăsta idiot. De câte ori să plângă la aceeași fază? Chiar așa...? Dar fața lui inocentă, gata-gata să-și dea viața pentru bogătana aia răsfățată de care se îndrăgostise și care nici nu-l merita, zău! Fața lui perfectă și fără niciun fir de păr pe ea, ochii ăia de artist, albastrul lor rupt din seninul cerului, ce n-ar fi dat să fie ea pe puncte cu el, acolo, în locul tutei ăleia! Nu l-ar fi lăsat să se înece, nu, nu!

O, mamă! Nu-ntelegi...? Apa e rece gheață, și nu-s destule bărci de salvare... nici pe jumate!

¹ Faimoasa scenă din Titanic, în care Jack încearcă să o convingă pe Rose să se salveze.

Ioana ia telecomanda și închide televizorul. Nu putea s-o mai asculte pe-asta cum se vaită. Dac-ar fi fost după ea, nu l-ar fi lăsat pe Jack să moară la final! S-ar fi sacrificat pentru el, pentru zâmbetul lui hollywoodian, pentru buzele care-l făceau și pe Cupidon invidios!... Ce pierdere! Nu putea s-o mai îndure și de data asta, așa că preferă să oprească filmul cât Jack încă își plimba pe punte bustul viu, acoperit de haine ude, căutând bucata aia nenorocită de lemn pe care s-o urce pe Rose. Hai, n-o mai critică nici pe-asta, că nici ea nu era chiar așa tută... era și ea îndrăgostită...

— Gata, ți-a ajuns? Pe cuvântul meu că nu-nțeleg cum poți să caști gura două ore la prostia asta! Parcă l-ai mai văzut și altădată! Adu-mi și mie sticla de suc din frigider, dacă tot nu te mai uiți.

Ioana se ridică mecanic și se duse spre bucătărie. Era, oricum, timpul să lase prostiile și să se întoarcă la maldărul de rufe necălcate care o așteptau alături, cu gulerele și ffonate și lărgite ca niște guri știrbe, urlătoare, care-abia o așteptau. Sticla de suc stătea desfăcută pe masă, cu dopul căzut lângă scaun. Răsuflase deja, bulele se duseseră toate, precum bărcile de salvare din ultima scenă de dinainte să stingă televizorul. Jack... lasă-l pe Jack, morții cu morții, viii cu viii și, chiar atunci, din camera alăturată se auzi: *Hai, odată, cu sucul ăla, ai adormit acolo?* N-adormise sau nici nu-și mai dădea seama. Parcă viața se transformase într-un vis chinuitor, din care nu reușea să se trezească.

— L-ai lăsat deschis pe masă; acum e și cald, și răsuflat! N-ai decât să-l bei tu așa. Și nu, nici nu-ntreba! Nu mă duc să iau altul...

— Ho, mă, ce sari așa, că nu te-am trimis nicăieri! Am zis eu ceva...?

— Nici nu mă duceam...

Ochii li s-au întâlnit și-au rămas privind-se fix, un concurs de holbat de la care niciunul nu voia să dea înapoi.

Era o luptă mută, surdă, oarbă, ciungă și fără niciun câștig real, cel mult un gădilat de orgoliu pentru învingător.

— Vrei să-ți zic ceva?

— Ia zi...

Ioana oftează, așteptându-se la o dumă de doi lei.

— Îți zic, da' să nu te prind că dup-aia o faci pe bosumflata...

— Zi, măi, odată!

— Știi ce-ți lipsește ție?

Petre o privea cu nerăbdarea omului care le știe pe toate, abia așteptând ca ea să deschidă gura, ca să poată ridica mâna în semn de protest, s-o facă să amuțească și să-i spună cum stau lucrurile *de fapt*. Îi plăcea mult mișcarea aia, o văzuse într-un serial, cu câteva ore mai înainte, și tot căuta prilejul s-o aplice și el.

— Ce-ți lipsește ție, dar nu așa, fizic, nu, așa, în felul tău de-a fi...

Din nou, o scurtă tăcere prin care o provoca, băgându-și bățul imaginar printre ulucile răbdării ei, așteptând pofticios clipa în care ea urma să muște momeala și el să-i dea decisiva, spunându-i, în sfârșit, *să tacă*. Ioana însă, era prea obosită și lipsită de chef ca să intre în jocul acesta stupid, se mai hârjoniseră și-n alte dăți, cunoștea mersul, iar finalul nu reușea s-o mai surprindă cu nimic.

— Vlaga, măi, vlaga îți lipsește! Parcă n-ai viață-n tine, așa, ai zile-n care zici că ești ștearsă cu guma, nu poate omul să lege două propoziții cu tine, parcă ești venită de la muzeul figurilor de ceară! Nici de lumânare nu ești bună!

Râsul lui singuratic, subțire ca umbra unui stâlp de telegraf într-o zi caniculară, n-o înveselea cu nimic. O lăsa rece la nivelul de endorfine. Camera se umplea sufocant de sferturi de hohote înfundate, de înghionteli și *hai mă-uri*. Se cereau întrerupte.

— De la dopurile pe care ți le tot scoți din urechi și le înșiri pe te miri unde... folosesc și eu lucrurile de care

mă tot împiedic prin casă. Dacă nu le-ai întinde pe canapea sau pe sub fața de masă, n-aș avea material.

Râsul lui deviază spre o dezaprobare guturală plictisită. Apoi, o strâmbătură, un întors de fund și liniște din nou. Nu, era mai bine să nu mai deschidă gura, n-avea niciun rost să-i mai zică nimic. Se simțea mai răsuflată decât sticla de pe masă, toate comentariile spuse cu voce tare îi lăsau gustul sălcii al inutilității.

Gurile hainelor de pe masa de călcat o strigau, alimentându-i izul de efervescentă rătăcit printre kilograme de resemnare. *Zi-ne, zi-ne nouă! Dă-ne, calcă-ne în picioare, stăpână! Arde-ne, sugrumă-ne cu puterea ta, nu mai facem, pe cuvânt!* Ioana se aruncă furioasă asupra unei fuste, apăsând fierul încins peste tivul șifonat.

Asta-i tot ce poți?

Asta-i tot? ...ce poți tu, ce merit eu? Cum e, de fapt? Mi-a zis mie baba aia de stă vis-a-vis de maică-ta să mă mai duc la biserică să mă spovedesc, că la ce scurtă mi-e fusta, păcatele mele nici popa nu știe cum mi le mai iartă, dar n-am ascultat-o... cine știe, poate ai dreptate. Asta-mi lipsește mie, dar nu așa, fizic. O spovedanie îmi lipsește. Poate mă mai iartă Al de sus și-mi mai ia din kilele crucii ăsteia de-o duc cu tine în spate!

O spovedanie.

Nu vreau să spun cine sunt; în fond, nici nu contează. Sunt oricare dintre voi.

Mama, sora, iubita, verișoara de la țară, sunt oricare femeie de pe trotuar, sunt doamna de vinde lumânări, gagica de prezintă vremea, vecina de la trei. Sunt nenorocita aia proastă de s-a legat la cap cu ăsta despre care o să vă spun, când toată lumea i-a sărit în cap și i-a zis să nu. Sunt și eu un om cu un of pe suflet, de care-am încercat să scap, să-mi ușurez chinul vieții ăsteia pe care mi-am ales-o, luându-mă după prăpădita de inimă. Și, după cum probabil e ușor de ghicit, chiar nu e vorba despre mine, că nu vreau să plictisesc pe nimeni cu povestea vieții mele.

Este vorba despre el, cel care nu se mai satură să întrebe dacă posmagii sunt muieți. Și după atâția ani de tăcut din gură și de *lasă, mă, că-și revine el, e doar o fază*, mi-a ieșit pe nas atitudinea lui defensivă și fals condescendentă în același timp și mi-a stat în gât perpetua lui victimizare; trebuie să fac ceva să mai și scuipe, măcar câteva cuvinte cu venin, altfel m-aș otrăvi de tot cu tăcerea și acceptarea.

M-am saturat.

Nici nu știu de unde să încep. Că începutul pare din altă poveste, una care parcă nu mai are nicio legătură cu miezul în care suntem. Uneori, mi se pare că sunt două bucăți din cărți diferite, rupte și lipite anapoda între ele de la pagina 37. Mă uit la copertă, scrie același titlu, dar e o dâră groasă de prenadez la cotor, care o dă de gol. Nu-nu, nu e deloc aceeași poveste! Mai rău e că nu sunt în stare să citesc pagina de la care s-a schimbat.

Pagina unu, primul capitol: începe banal, ca toate basmele.

Îl iubesc. Ne știm de mici. N-am cunoscut alt bărbat în afară de el. Cât eram copii, viitorul ne părea atât de îndepărtat, încât n-am fi putut vreodată să-l vedem sumbru. Așa cum îl văd în fiecare seară când vin de la muncă, sătulă de cărat cafele unuia și altuia, de dus dosare, dat din cap, aprobat, iar dosare, iar comisii, iar ședințe la care trebuie să tac, să ascult și să sar de pe scaun dacă vreun șef sau vreun șefuț zice că n-are destul zahăr în cafea. Dar-ar diabetu-n ei! Dar degeaba mă enervez pe ăia, că n-au vină, ei sunt crucea altora de dus. A mea zace acasă, pe canapea, și-n fiecare seară când deschid ușa ridică o mână și nici nu așteaptă să mă descalț:

— Adu și mie suc din frigider! Ai luat și tu niște chipsuri? Hai, că am o poftă...

Iar mă ia cu suc ăla nenorocit, dacă-l găsesc și azi răsufat pe masă i-l torn în cap! M-am săturat de câtă risipă face! Îmi scot cu greu picioarele umflate din pantofii cu toc și-mi vine să-i trag una fix în frunte! Încerc să mă fac că nu-l aud, până îmi calmez dracii.

— Hai, vino-ncoa, treci să te pup!

O dă așa, ca să mă îmbuneze, dar deja am învățat strategia. Și degeaba am învățat-o, că tot mă duc ca proasta, ca vita la tăiere. Mă pupă și mă împinge spre bucătărie. Cojile de banană zac pe masă, lângă farfuriile nespălate din care a mâncat la prânz, cu bucăți de felii de pâine

aruncate-n ele. Lăsați la înmuiat, probabil. O bucată de brânză feta stă lipită încă de cuțitul căzut pe gresie.

— De ce n-ai strâns și tu masa asta? Chiar așa, ai așteptat să vin eu? Măcar s-arunci resturile la gunoi! Îmi iau inima în dinți și-i fac observație, măcar atât; știu că-i fără sens, dar încerc și eu...

— Unde să le-arunc, nu vezi că e coșul plin?

— Păi și de ce nu l-ai dus dacă ai văzut că e plin...? Hai iubire, hai că sunt obsosită, zău...

Îi scot sticla de suc din frigider. N-am luat chipsurile alea blestemate, că am uitat. Dacă-mi aminteam, sigur îi luam, că m-a dresat bine. Știu, ce, crezi că nu știu? Îmi dau seama că mă manipulează și sugerează viața din mine ca un parazit, dar ce să-i fac? De fiecare dată când l-am confruntat și mi-am vărsat și eu oful, discuțiile au degenerat. Și-mi spune că sunt prea pisăloagă și-l bat la cap, că nu mă mai suportă, se enervează și i se pune o ceață pe ochi, devine belicos și-apoi, lucrurile o iau de-a berbeleacul, din rău spre mai rău. Nu-mi place când se enervează, că devine furios, chiar agresiv, și-mi aduce aminte de tata. Destul am văzut-o pe maică-mea cu ochii plânși și botu' umflat, nu vreau să-l aduc și eu pe bărbat-meu în stare să se poarte la fel cu mine. Mi-a dat niște „avertismente”, cât să știu să nu mă duc în zona aia. Dar uneori, mi-o ia gura pe dinainte și-i zic și eu ce-mi vine, că nu mai pot!

— Să-mi pui în pahar, nu în cana verde, că mai am niște cafea acolo, de dimineață, și nu vreau s-o arunc! Îmi strigă de pe canapea. Știi de ce am poftă și vreau să faci în seara asta, dacă tot n-ai luat chipsuri? Băi, niște cartofi prăjiți cu ou, cum îmi făcea mama când eram mic! Ce zici, n-ai mâncă și tu?

Strâng sticla de suc în mână până mi se albesc buricele degetelor. *Cartofi cum făcea mă-ta, care dă acatiste c-a scăpat de tine! Nu, n-am poftă de cartofii mă-tii făcuți de mine, am poftă de o pauză de la tine și de la lenea ta!* Sunt aproape, o simt. Nu știu cât pot s-o mai duc așa cu el.